

Vooruit per e-mail en per post

Provincie Noord-Brabant
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Utrecht, 27 april 2026

Betreft: sommatiebrief

Van: mrs. R.P. van den Broek, I. Gerritsen en A.C
Hoogmoed

Ons kenmerk: 01151.051

E-mail: robert@vandenbroekadvocaten.nl/
amber@vandenbroekadvocaten.nl

Geachte heer, mevrouw,

Namens cliënten, Stichting Stikstof Claim (hierna: '**SSC**') en de Vennootschap Onder Firma Van Gorp-Bernaerts en haar vennoten de heer J. Van Gorp en mevrouw S. Van Gorp-Bernaerts (hierna te samen: '**Van Gorp**'), berichten wij u als volgt.

SSC heeft, onder meer, als doel het behartigen van de belangen van agrariërs in den brede, waaronder, doch niet uitputtend: (i) het (onbelemmerd) kunnen voortzetten van de agrarische bedrijfsvoering en (ii) het bestrijden in den brede van nieuwe (belemmerende) regels, visies, beleid en andere gerelateerde zaken die verband houden met bovenstaande. SSC kent ca. 600 aangeslotenen in de provincie Noord-Brabant, zijnde veehouders bestaande uit melkveehouders varkenshouders, pluimveeouders, en overige bedrijven uit de veehouderij sectoren. Eén van de aangeslotenen van SSC binnen de provincie Noord-Brabant (hierna: de '**Provincie**'), is veehouderij Van Gorp-Bernaerts te Alphen. Van Gorp heeft op haar bedrijf twee stallen welke zijn verouderd. Het betreft één jongvee- en één melkveeststal, welke dateren van rond het jaar 1990.

Cliënten zijn van mening dat de maatwerkregel inzake het verminderen van ammoniakemissie voor veehouderijen, zoals neergelegd in artikel 3.98 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant geconsolideerd (hierna: '**de Omgevingsverordening**'), naar alle waarschijnlijk juridisch onhoudbaar is. Gezien de grote (financiële) verplichtingen die dit voor Van Gorp en de aangeslotenen van SSC met zich mee brengen, is dat onaanvaardbaar. Zowel De Nederlandse Vereniging van Bank (**NVB**) in haar advies aan de Provincie van 27 november 2025 (zie hierna), als de door de Provincie ingeschakelde juridisch adviseur (**Hekkelman**) in haar advies van 7 november 2025 (zie tevens hierna) zijn beiden niet 100% zeker dat dit beleid juridisch houdbaar is. Dan ga je toch als Provincie niet investeringen per agrariër van enige honderden duizenden euro's eisen, om in wezen je zin door te drijven. Dit onder de noemer, we zien wel of het stand houdt bij de rechter. Dat is geen beleid, dat is bewust aansturen op vrijwel zekere desastreuze gevolgen voor duizenden agrariërs. Een zoveelste proefballon van de Provincie die SSC niet kan en zal toelaten!

Eén van de maatregelen is de verplichting voor veehouderijen om te voldoen aan artikel 3.98, eerste lid, onder b, van de Omgevingsverordening. Uit dit artikel volgt dat veehouderijen met huisvestingssystemen die twintig jaar (voor rundvee) of vijftien jaar (voor de overige diercategorieën) oud zijn, hun systemen **voor (!)** 1 juli 2026 moeten aanpassen naar een stalsysteem zoals omschreven in de menukaart die volgt uit bijlage VI bij de Omgevingsverordening. Voor een dergelijke aanpassing geldt, ingevolge artikel 3.98, derde lid, van de Omgevingsverordening, dan louter nog een meldingsplicht. In feite dienen veehouders volgens de Provincie dus nu reeds een melding te doen en uitvoering te geven om per 1 juli 2026 aan dit beleid te kunnen voldoen.

Concreet betekent dit dat veehouderijen dus verplicht maatregelen dienen te treffen in de vorm van vernieuwde stalsystemen om ammoniakemissies te verminderen en om te voldoen aan de door de Provincie gestelde emissienormen. Dergelijke stalsystemen vergen een enorme investering van veehouders van enige honderdduizenden euro's, welke zij op eigen kosten zullen moeten bekostigen. De banken zullen immers niet meefinancieren. De NVB laat in haar brief weten dat zij de risico's daarvoor veel te hoog vinden. De NVB stelt: "(...) de implicaties van het beleidsvermogen leiden tot hoge investeringskosten **zonder perspectief op juridische zekerheid** of terugverdien capaciteit." ¹

Naar de mening van cliënten (en dus van de NVB), leiden de meldingsplicht en het daaropvolgende maatwerkbesluit immers niet tot een dergelijke mate van rechtszekerheid. Het is om die reden dat cliënten met deze sommatie de Provincie verzoeken om de in het artikel genoemde verplichting, die 1 juli 2026 in dient te gaan, in te trekken, dan wel buiten werking te stellen, dan wel op te schorten tot het moment dat duidelijk is dat het door de Provincie met genoemd artikel beoogde mestbeleid een deugdelijk en juridisch houdbare basis heeft. Of zoals de NVB aan u adviseerde: "Juridische risico's verder te mitigeren door heldere borging en toetsing van (nieuwe) technieken."² Eerst uw huiswerk goed doen, en dan (verplicht) beleid voorschrijven en niet de (bestuurs)rechter een vernietigend oordeel laten geven en agrariërs voor honderdduizenden euro's "het schip in laten gaan."

Passende maatregel versus passende beoordeling

De onzekerheid die cliënten in de greep houdt, komt met name voort uit de onzekerheid of het geschetste beleid stand zal houden bij de rechter. Zij vragen zich met andere woorden af of volstaan kan worden met een meldingsplicht en een maatwerkbesluit. De Provincie stelt immers dat de aanpak voor ammoniak-emissiereductie wordt aangemerkt als een passende maatregel in de zin van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn. De Provincie stelt hierover in de toelichting bij artikel 3.98 van de Omgevingsverordening het volgende: "**De gestelde normen voor ammoniakemissies kwalificeren daardoor als passende maatregel in de zin van artikel 6, tweede lid, van de Habitatrichtlijn.** Deze maatregelen dragen bij aan een daling van de stikstofdepositie in de overbelaste Brabantse Natura 2000-gebieden." Daarnaast stelt de Provincie: "Bij een passende maatregel die aantoonbaar bijdraagt aan het tegengaan van verdere verslechtering van Natura 2000-gebieden **geldt er geen vergunningplicht**. Dat betekent dat in voldoende mate moet vaststaan dat de maatregel verslechtering tegengaat. Ingevolge jurisprudentie is daarbij geen 100% zekerheid vereist."³ Blijkbaar steunt u daarbij volledig op het advies van *Hekkelman*, dit terwijl zij stellen dat het standpunt verdedigbaar zou zijn, niet dat het zo is.⁴ Bovendien moeten de maatregelen die de

¹ Te vinden op: <https://www.nvb.nl/media/na3bmtjm/brief-aan-provincie-nb-door-nvb.pdf>.

² Te vinden op: <https://www.nvb.nl/media/na3bmtjm/brief-aan-provincie-nb-door-nvb.pdf>.

³ [verdiepende vragen aanpak vermindering ammoniakemissie veehouderijen.pdf](https://www.nvb.nl/media/na3bmtjm/brief-aan-provincie-nb-door-nvb.pdf).

⁴ <https://noordbrabant.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/de697953-c405-4227-91c3-af0eaf449e87?documentId=e05ce512-6f9b-4329-bd6d-2880d7d7ce5b&agendaltmId=ae9d1f3b-9157-4b3a-b73b-1efd4191a8ee>, pagina 2.

Provincie dan verplicht stelt, zijn te bestempelen zijn als zogenaamde beheermaatregel voor een Natura-2000-gebied. Een generieke uitkomst dus, op basis van individuele eisen voor een nieuw huisvestigingsstelsel voor de bedrijven. Cliënten vinden dit nogal een (te) grote stap. Daarbij toont dit beleid grote overeenkomsten met het (landelijke) voorstel “AMvB vergunningsvrije verduurzamingsactiviteiten” terwijl dat voorstel nog op advies wacht van de Raad van State en dat gezien de eerdere adviezen over vrijstellingen het – op z’n zachtst gezegd – in het geheel niet zeker is of het adviescollege dit voorstel in stand zal laten.

Cliënten betwisten dan ook dat er “zo” sprake zou zijn van een passende maatregel. Hoewel niet wordt verwezen door de Provincie naar de jurisprudentie waarop het beleid is gebaseerd, gaan cliënten ervan uit dat wordt bedoeld op de rechtspraak inzake de beheermaatregel, waarover de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: ‘de Afdeling’) op 14 mei 2025 een uitspraak heeft gedaan.⁵ In deze uitspraak is uiteengezet wanneer sprake is van een beheermaatregel die niet vergunningplichtig is. Uit deze uitspraak volgt dat om te kwalificeren als een beheermaatregel een project of activiteit daadwerkelijk moet bijdragen aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied én dat dit het hoofddoel moet zijn van het project of de activiteit. Cliënten vragen zich af of daadwerkelijk alle instandhoudingsdoelstellingen van een bepaald Natura 2000-gebied kunnen worden meegewogen met het toepassen van een individueel nieuw stelsel. Bovendien zetten cliënten de nodige vraagtekens bij het vereiste dat het hoofddoel van het vernieuwen van een stelsel zou zijn het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van dat bepaalde Natura2000-gebied(en). Dat lijkt toch geenszins het hoofddoel te zijn van de thans opgelegde verplichting om een nieuw stelsel in de bedrijven van de aangeslotenen, waaronder *in casu* Van Gorp, te (doen) realiseren. Ook de NVB merkt dat op: “Wij achten het onzeker of een individuele maatregel genoemd op de menukaart van bijlage 6 zich kan kwalificeren als beheersmaatregel voor een geheel N2000-gebied.”⁶

De Provincie merkt de maatregelen, zoals bepaald in artikel 3.98 van de Omgevingsverordening en zoals neergelegd in bijlage VI, dus ten onrechte aan als passende maatregelen en komt daardoor niet toe aan een passende beoordeling zoals bedoeld in artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn. Dat zou volgens u niet meer verplicht zijn. Uit dit artikel volgt dat: “Voor elk plan of project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van het gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor zo’n gebied, wordt een passende beoordeling gemaakt van de gevolgen voor het gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Gelet op de conclusies van de beoordeling (...) geven de bevoegde nationale instanties slechts toestemming voor dat plan of project nadat zij de zekerheid hebben verkregen dat het de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet zal aantasten.”

Cliënten weten eenvoudig niet of de voorgeschreven stelsystemen met zekerheid het betrokken Natura 2000-gebied niet zullen aantasten, gezien het feit dat onzeker is of zij de genoemde ammoniakemissiereductie zullen behalen. Uit de menukaart kan immers worden afgeleid dat voor verschillende diercategorieën vooral wordt ingezet op chemische- en biologische luchtwassystemen en biofilters. Voor rund- en melkveehouderijen wordt enkel ingezet op *LelySphere* en ligboxen met urineopvangstations. Het systeem *LelySphere* is echter een relatief nieuw systeem. Uit nieuwsartikelen van begin 2025 volgt dat het nieuwe *LelySphere* mogelijke onzekerheden met zich

⁵ ABRvS 14 mei 2025, ECLI:NL:RVS:2025:2198.

⁶ Te vinden op: <https://www.nvb.nl/media/na3bmtjm/brief-aan-provincie-nb-door-nvb.pdf>.

brengt.⁷ Ook in België zijn milieuorganisaties naar de Belgische Raad van State “gegaan” omdat zij vinden dat veehouders op het verkeerde spoor zouden worden gezet met dit systeem. Volgens deze organisaties zouden de beloofde reductiepercentages in de praktijk niet worden behaald.⁸ Evenmin is er in Nederland rechtspraak waarin wordt geoordeeld dat het systeem *LelySphere* juridisch houdbaar is. De vraag is dan ook of *LelySphere* een dusdanig erkend stalsysteem is waarmee kan worden voldaan aan de reductienormen in bijlage VI van de Omgevingsverordening. Dit terwijl de investering in dit systeem gigantisch is (zie hierna).

Ook over het effect/rendement van luchtwassers is in de rechtspraak veel te doen. Zo overwoog de Afdeling voor combiluchtwassers dat nader onderzoek vereist was naar de werking van deze luchtwassers en de factoren die mogelijk van invloed zijn op het rendement.⁹ Bovendien volgt uit rechtspraak over de toepassing van luchtwassers dat, indien vooraf onvoldoende zekerheid bestaat dat toepassing ook leidt tot de genoemde ammoniakemissiereductie, veelal vereist is dat voorschriften worden gekoppeld aan een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit, alvorens de luchtwasser geaccepteerd wordt als mitigerende systemen.¹⁰ Hieruit kan worden opgemaakt dat een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit vrijwel altijd vereist is voor de installatie van een luchtwasser in een stal en dat weldegelijk een passende beoordeling moet worden gemaakt.

Gezien de onzekerheid van het emissierendement van de voorgeschreven stalsystemen zoals op de menukaart, achten cliënten een passende beoordeling vereist. Als uitgangspunt geldt namelijk dat indien er door de stikstofdepositie significante gevolgen op Natura 2000-gebied kunnen optreden, er in dat geval een vergunningplicht voor een Natura 2000-activiteit geldt.

Cliënten achten het daarom aannemelijk dat in onderhavig geval niet kan worden volstaan met de meldingsplicht, maar dat een passende beoordeling en dus een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit vereist zal zijn. In dat kader wijzen cliënten erop dat een herhaling van het later onverbindend verklaarde PAS op de loer ligt. Immers, in de PAS-uitspraak van de Afdeling van 2019 werden eerdere PAS-meldingen teruggefloten. De Afdeling overwoog daartoe als volgt: *“Uit het arrest moet echter ook worden afgeleid dat een programma zoals het PAS zich moeilijk laat verenigen met artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn. De uit die bepaling voortvloeiende eisen voor een passende beoordeling staan in ieder geval in de weg aan een programma, zoals het PAS, dat enerzijds gericht is op het treffen van maatregelen voor het behoud en herstel van natuurwaarden op termijn en anderzijds op het direct mogelijk maken van nieuwe activiteiten.”*¹¹

In casu dienen de stalsystemen voor 1 juli 2026 te zijn gerealiseerd en gemeld. Net als bij het PAS, wordt in dit geval dus eveneens op voorhand toestemming verleend middels meldingen, waarbij de maatregelen voor het behoud en herstel van natuurwaarden mogelijkerwijs op termijn zullen intreden. De reden dat het PAS onverbindend werd verklaard, was omwille van de onzekerheid over de verwachte voordelen van de PAS-bronmaatregelen, herstelmaatregelen en autonome ontwikkelingen. Bovendien overwoog de Afdeling dat voor PAS-bronmaatregelen en de autonome ontwikkelingen niet vaststond wat de verwachte emissiedaling zou zijn, waardoor daar ook geen depositieruimte aan kon worden ontleend. Daarnaast konden de verwachte voordelen op voorhand

⁷ [Lely Sphere is geen tovermiddel - Deltaplan Veehouderij](#).

⁸ Te vinden op: <https://vilt.be/nl/nieuws/milieuorganisaties-vechten-goedkeuring-lely-sphere-aan-bij-de-raad-van-state>.

⁹ ABRvS 21 juli 2021, ECLI:NL:RVS:2021:1598, r.o. 4.5.

¹⁰ ABRvS 24 november 2022, ECLI:NL:RBOBR:2022:5159, r.o. 3.2 & Rb. Oost-Brabant 25 januari 2024, ECLI:NL:RBOBR:2024:304, r.o. 25..

¹¹ ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 1.6.

niet met de vereiste zekerheid worden uitgegeven.¹² In haar advies geeft *Hekkelman* een naar de mening van cliënten nogal gekunstelde uitleg waarom deze melding niet vergelijkbaar zou zijn met de PAS-melding destijds.¹³ Uitgangspunt van uw adviseur *Hekkelman* is dat er geen vergunningsplicht zou gelden ter zake de realisatie van een nieuw individueel stalsysteem, terwijl dat naar de mening van cliënten onzin is. Indien de rechter dat met cliënten eens is, vervalt ook de gekunstelde weerlegging door *Hekkelman*.

Cliënten betwisten dan ook dat kan worden volstaan met een meldingsplicht voor een nieuw stalsysteem, waarbij op voorhand de vereiste zekerheid ontbreekt over de daadwerkelijke emissiereductie van de voorgeschreven stalsystemen. Zij wijzen erop dat bij een meldingsplicht geen passende beoordeling wordt gemaakt, terwijl de onzekerheid bij de voorgeschreven stalsystemen groot is. Daarbij is het vaste jurisprudentie van de Afdeling dat generieke reductie maatregelen, landelijk of provinciaal, een (ecologisch) passende beoordeling per project of bron behoren te hebben. Cliënten wijzen de Provincie nogmaals op de PAS-uitspraak. Daarin overweegt de Afdeling: **“20.8 Voor de beoordeling van *de gevolgen van een activiteit zijn*, zoals het Hof overweegt, *de omvang en intensiteit van de activiteit, de plaats waar deze wordt verricht en de omstandigheden in het gebied van belang. De Afdeling is van oordeel dat de verwachte voordelen van de PAS-bronmaatregelen met dezelfde nauwkeurigheid in kaart dienen te worden gebracht. Dit betekent dat de emissiedaling door de PAS-bronmaatregelen met de vereiste zekerheid op hexagoonniveau moet zijn gekwantificeerd.*”**¹⁴

Gezien de onzekerheid omtrent de daadwerkelijke emissiereductie van stalsystemen, de parallel met de PAS-uitspraak, de jurisprudentie van de Afdeling en artikel 6, derde lid, van de Habitatrichtlijn, achten cliënten het meldingsplichtig beleid volstrekt onvoldoende en wordt dit beleid naar alle waarschijnlijkheid door de rechters van tafel geveegd. Om deze redenen is sprake van (dreigende) onrechtmatige wetgeving, waardoor deze onmiskenbaar onverbindend verklaard moet worden, althans buiten werking gesteld dient te worden totdat duidelijk is dat de introductie juridisch houdbaar zal zijn.

Rechtsonzekerheid

Tevens achten cliënten het beleid onrechtmatig wegens strijd met het rechtszekerheidsbeginsel. In dat kader wijzen cliënten nogmaals op de brief van NVB van 27 november 2025. In deze brief werd de juridische houdbaarheid van het stallenbeleid reeds in twijfel getrokken, op grond van onder meer het gebrek aan rechtszekerheid door de grote bedenkingen bij de juridische houdbaarheid. De NVB schrijft: **“Het ontbreken van jurisprudentie over nieuwe technieken en de onzekerheid rond borging van reductiepercentages vergroten bovendien het risico op toekomstige rechtszaken en benodigde extra investeringen. Dit leidt tot aanzienlijke rechtsonzekerheid voor ondernemers én financiers.”**¹⁵ In dat kader wijzen cliënten er dan ook op dat het stallenbeleid eveneens onuitvoerbaar is, indien financiers gelet op een gebrek aan rechtszekerheid niet overgaan tot het verlenen van de benodigde financiering (zie hiervoor).

¹² ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1603, r.o. 1.8.

¹³ <https://noordbrabant.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/de697953-c405-4227-91c3-af0eaf449e87?documentId=e05ce512-6f9b-4329-bd6d-2880d7d7ce5b&agendaltemId=ae9d1f3b-9157-4b3a-b73b-1efd4191a8ee>, Pagina 14.

¹⁴ ECLI:NL:RVS:2019:1603, Raad van State, 201600614/3/R2, 201600617/3/R2, 201600618/3/R2, 201600620/3/R2, 201600622/4/R2 en 201600630/3/R2, r.o. 20.8 t/m 20.10. In dit verband wordt tevens verwezen naar: https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2025/01/Handreiking_Voortoets-Stikstof-februari-2021-disclaimer.pdf, Exit bouwvrijstelling – stikstofdepositie moet (voorlopig) weer per project worden beoordeeld | Stibbe en zeer recent: <https://www.raadvanstate.nl/uitspraken/@157502/202301494-1-r2/>.

¹⁵ Te vinden op: <https://www.nvb.nl/media/na3bmtjm/brief-aan-provincie-nb-door-nvb.pdf>.

Volgens cliënten is het doen van investeringen in stalsystemen een aanzienlijke investering voor veehouderijen, die zij veelal niet zonder steun van een financier (lees een bank) dienen te volbrengen. Zo bedragen de kosten voor een systeem als *LelySphere* voor 130 koeien zo'n EUR 170.000,- en daar moeten de jaarlijkse kosten nog bij opgeteld worden.¹⁶

De provincie stelt over de juridische zekerheid echter het volgende: *"Het maatwerkbesluit is als instrument opgenomen in de Omgevingswet. Over de voorgestelde werkwijze met een maatwerkbesluit is door twee onafhankelijke juridische bureaus geadviseerd. **Doordat hierover nog geen jurisprudentie beschikbaar is, kan er op dit moment geen 100% garantie gegeven worden dat de rechter de aanpak accepteert.** Als de rechter het maatwerkbesluit vernietigt valt de ondernemer terug op de eerder verleende toestemmingen. Daarmee zien wij dit als een beperkt risico."*¹⁷

Anders dan de Provincie stelt, achten cliënten geen sprake van een beperkt, maar een levensgroot risico. Bovendien heeft een van de genoemde twee juridische bureaus (*Hekkelman*) het nergens over een beperkt risico. Zij heeft het vooral over verdedigbare standpunten, niet over beperkte risico's.

De juridische analyse van cliënten laten – zoals u in deze brief kunt lezen – immers een heel andere uitkomst zien. Er moeten aanzienlijke kosten worden gemaakt die door veehouderijen zelf - de banken financieren immers niet - zullen moeten worden bekostigd. Bovendien erkent de Provincie hiermee de onzekerheid over het gestelde beleid wegens het gebrek aan jurisprudentie hieromtrent en erkent zij eveneens dat geen 100% garantie kan worden gegeven dat de rechter de aanpak zal accepteren. Op die basis is het toch niet (financieel) verantwoord om voor minimaal EUR 170.000,- een nieuw stalstelsel in een bedrijf te realiseren. Immers, als de rechter het niet toelaat – hetgeen op grond van eerdere jurisprudentie zeer aannemelijk is – dan: *"(...) valt de ondernemer terug op de eerder verleende toestemmingen."*¹⁸ Dat betekent blijkbaar dat het oude stalstelsel vervolgens moet worden teruggedraaid en (bijvoorbeeld) het *LelySphere* systeem weer moet worden afgebroken. Een investering van honderdduizenden euro's bij het oud vuil. Dat is volgens cliënten geen beleid, maar het bewust aansturen op het ruïneren van veehouders. De financiële en persoonlijke gevolgen voor veehouderijen zijn immers desastreus, indien een rechter het beleid terugfluit. Iets dat ook NVB als een levensgroot risico ziet. Bovendien kondigen bepaalde milieuverenigingen reeds aan dat ze zullen procederen.¹⁹

Uw erkenning van het gebrek aan rechtszekerheid, maakt naar de mening van cliënten dat het onrechtmatig is om vast te houden aan dit beleid.

Onrechtmatige inmenging

Voorts zijn cliënten van mening dat sprake is van (een dreigende) schending van het eigendomsrecht van artikel 1 Eerste Protocol bij het EVRM, artikel 8 van het EVRM en/of artikel 17 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie, doordat zij bij een toepassing van artikel 3.98 van de Omgevingsverordening en bijlage VI hun eigendom – althans het eigendom van aangeslotenen – niet volledig kunnen aanwenden zoals zij zelf zouden willen en zij ook daar niet voor worden

¹⁶ [Lely Sphere is geen toevormiddel - Deltaplans Veehouderij](https://vilt.be/nl/nieuws/milieuoorganisaties-vechten-goedkeuring-lely-sphere-aan-bij-de-raad-van-state) en <https://vilt.be/nl/nieuws/milieuoorganisaties-vechten-goedkeuring-lely-sphere-aan-bij-de-raad-van-state>.

¹⁷ [verdiepende vragen aanpak vermindering ammoniakemissie veehouderijen.pdf](#), p. 10.

¹⁸ [verdiepende vragen aanpak vermindering ammoniakemissie veehouderijen.pdf](#), p. 10.

¹⁹ Zie bijvoorbeeld over chemische luchtwaterinstallaties: <https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2026/04/22/mob-voorman-vollenbroek-over-stikstofaanpak-gelderland-juridisch-gezien-kansloos>.

gecompenseerd. Dat maakt dat sprake is van een inmenging in het eigendomsrecht van cliënten, althans diens aangeslotenen.

Voorts dient beoordeeld te worden of deze inmenging gerechtvaardigd is. Voor de beoordeling van die rechtvaardiging is van belang of de inmenging *i)* bij wet is voorzien, *ii)* een gerechtvaardigd algemeen belang dient en *iii)* proportioneel is. Bij de proportionaliteit dient er gekeken te worden naar de vraag of er een rechtvaardig evenwicht, "*fair balance*", bestaat tussen de eisen van het algemene belang en de bescherming van de fundamentele rechten van het individu. Een inmenging moet in het algemeen belang plaatsvinden en mag geen onevenredige last (*excessive burden*) op de betrokkene leggen. Cliënten merken op dat de inmenging *in casu* geen gerechtvaardigd algemeen belang dient en ook niet proportioneel is. Zoals reeds besproken wordt er immers naar de mening van cliënten (vermoedelijk) in strijd gehandeld met artikel 6 van de Habitatrictlijn. Tevens dient te worden opgemerkt dat de inmenging een groot financieel risico voor cliënten, althans de aangeslotenen van SSC, kan – en vermoedelijk zal – opleveren.

Het voorgaande heeft tot gevolg dat cliënten van mening zijn dat eveneens sprake is van een onrechtvaardige inmenging van het eigendomsrecht van cliënten, althans de bij SSC aangeslotenen, waardoor de Provincie ook om deze reden onrechtmatig handelt.

Overgangstermijn

Tot slot geldt voor een bepaalde categorie rundveehouders een overgangstermijn tot 1 januari 2030. Deze wijziging volgt uit een recent nieuwsbericht op website van de Provincie.²⁰ De wijziging is echter (nog) niet terug te vinden in de Omgevingsverordening of in bijlage VI van de provincie Noord-Brabant. Uit het nieuwsbericht hierover volgt dat de overgangsregeling met name zal gaan gelden voor varkens, volièrehuisvesting bij kippen en warmtewisselaars bij vleeskuikens. Voor dergelijke bedrijven zou pas na 1 januari 2030 een verplichting tot aanpassing van het stalsysteem volgen indien dat daadwerkelijk nodig blijkt te zijn. Deze overgangstermijn wordt met name doorgevoerd, omdat eerst moet worden gezien of eerder goedgekeurde stalsystemen niet alsnog de gewenste reductie bewerkstelligen. Onduidelijk is waarop de Provincie baseert dat de overige stalsystemen, waaronder de hiervoor genoemde *LelySphere*, wel voldoende zekerheid zouden bieden, alsook dat het beleid stand zal houden. Hier lijkt sprake van willekeur aan de zijde van de Provincie.

Sommatie

Cliënten zijn van mening dat de Provincie koste wat het kost over de ruggen van duizenden agrariërs haar stikstofbeleid wil doordrukken, terwijl zij zelf erkent dat ze niet zeker weet of het juridisch stand zal houden. De Provincie bestempelt dat als een klein risico, maar "vergeet" dat een nieuw stalsysteem een paar honderdduizend euro per agrariërs kost. Dat is niet alleen onverantwoord en onrechtmatig, maar zelfs onbehoorlijk.

Het is onder meer om deze redenen dat cliënten de Provincie Noord-Brabant verzoeken, en voor zover nodig sommeren, om **binnen zeven (7) dagen na heden** te bevestigen dat de maatwerkregel zoals neergelegd in artikel 3.98, eerste lid, onder b en derde lid, van de Omgevingsverordening en bijlage VI buiten toepassing zal worden verklaard, dan wel de uitvoering van maatwerkregel te staken

²⁰ [Provincie geeft veehouders met bepaalde stalsystemen extra tijd | Toekomstbehendig Brabant.](#)

en gestaakt te houden, tot het moment dat uit (wetenschappelijke) onderzoek(en) en/of uit de jurisprudentie volgt dat de maatwerkregel zoals neergelegd in artikel 3.98 van de Omgevingsverordening en bijlage VI juridisch houdbaar is.

Indien de Provincie niet, niet tijdig of niet volledig aan het bovengenoemde voldoet, dan hebben cliënten ons inmiddels opdracht gegeven om zonder nadere aankondiging een gerechtelijke procedure (kort geding) aanhangig te maken, teneinde het in artikel 3.98, eerste lid, onder b en derde lid, van de Omgevingsverordening opgenomen beleid, alsook bijlage VI onverbindend te verklaren, althans de werking op te doen schorten tot het moment dat er zekerheid bestaat dat de (verplichte) stalsystemen zonder enige twijfel kunnen worden gerealiseerd en daardoor ook kunnen worden (mede) gefinancierd.

Cliënten behouden zich daarbij uitdrukkelijk het recht voor om in dat geval meer en andere vorderingen in te stellen dan in deze sommatie zijn vervat.

Voorts verzoeken wij de Provincie direct **haar verhinderdata** op te geven, indien u geen gehoor wenst te geven aan het verzoek(en) van cliënten.

In afwachting van uw spoedige berichten en uiteraard behouden wij ons namens cliënten alle rechten en wesen voor.

Met vriendelijke groet,

Robert van den Broek
Advocaat

Ilonka Gerritsen
Advocaat

Amber Hoogmoed
Advocaat